

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7943/2023
12.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марко Митић, адвокат из ... против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Љубиша Костадиновић, адвокат из ..., ради деобе брачне тековине, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2684/2022 од 27.09.2022. године, у седници одржаној 12.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2684/2022 од 27.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Прокупљу П 02/20 од 09.06.2020. године, исправљене решењима истог суда П 02/20 од 02.07.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и утврђено да је тужиља по основу стицања у брачној заједници власник: 1/3 непокретности – породичне стамбене зграде у ... – породична кућа у ул. ... бр. ... на парцели број .. КО ..., површине 102 м² у основи, са земљиштем уз зграду површине од 43 м², што су тужени дужни да признају и да омогуће тужиљи упис у земљишне књиге и 1/3 покретних ствари ближе наведених у овом ставу изреке, што је тужени ББ дужан да призна, док је тужбени захтев у овом делу у односу на туженог ВВ одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован део тужбеног захтева тужиље којим је тражила да се утврди да је она власник преко досуђене 1/3 а до тражене 1/2 на непокретним и покретним стварима наведеним у ставу првом изреке, удела од 1/2 на непокретностима у селу ..., уписаним на име туженог ББ и то .../... к.п. бр. ... КО ..., к.п. ... КО ... и ... КО ..., путничком моторном возилу рег. ознаке ...-... ..., теретном моторном возилу марке ..., регистарске ознаке ...-...-... и комбиноване машине, што би тужени били дужни да признају и тужиљи омогуће упис у јавне књиге. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиљи на име трошкова поступка исплате износ од 520.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2684/2022 од 27.09.2022. године, одбијене су, као неосноване жалбе странака и потврђена првостепена пресуда исправљена решењем П 02/20 од 02.07.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у брачној заједници са туженим ББ од 03.10.2003. године до 04.07.2017. године и имају двоје деце. Након закључења брака до 2007. године живели су у селу ..., у кући са родитељима туженог ББ, овде туженим ВВ и ГГ. Почев од 2007. године до 2009. године живели су у ..., као подстанари, а закупнину им је плаћао тужени ВВ. Након тога, до 2010. године, до уселења у предметну породичну стамбену зграду, живели су без накнаде у кући брата тужилце. У периоду од 2007. године до 2009. године на к.п. бр. ... КО ..., након рушења старе куће, изграђена је предметна породична стамбена зграда без одобрења за градњу у којој су тужилца и тужени ББ живели са својом децом, а који је изграђен за потребе њихове брачне заједнице. Парцелу на којој је изграђена предметна породична стамбена зграда, са старом кућом купио је тужени ВВ пре заснивања брачне заједнице између тужилце и туженог ББ, од средства од своје посебне имовине. У изградњи предметне породичне стамбене зграде учествовали су тужени ВВ куповином грађевинског материјала и ангажовањем мајстора, а коришћен је део грађевинског материјала од старе куће, затим отац тужилце, тако што је тужилци дао 5.000 евра, док је њен брат обављао радове на рушењу старе куће, одвожењу материјала и ископу за темељ и подрум, чија је вредност радова процењена до 3.500 евра. Одређену новчану помоћ странкама дао је и деда по мајци туженог ББ, око 15.000 евра. Предметна породична стамбена зграда опремљена је покретним стварима које су предмет тужбеног захтева тужилце. Након што су између странака поремећени односи закључено је поравнање пред Основним судом у Прокупљу 24.01.2017. године, којим је тужени ББ признао свом оцу, туженом ВВ право својине по основу градње на предметној породичној стамбеној згради са правом коришћења земљишта, на основу кога је извршена промена уписа у јавним књигама. Непокретности – парцеле у селу ... уписане су на туженог ББ као приватна својина у лист непокретности бр. ... и ... КО ..., а купљене су да би се добио јединствени комплекс, с обзиром на то да родитељи туженог ББ поседују парцеле у близини. На туженог ББ се воде путничко возило и теретно моторно возило са ..., док је комбинована ... машина у власништву туженог ГГ. На име тужилце била је регистрована радња „ДД“ ... током 2006. године, и иста је брисана из регистра према решењу Агенције за привредне регистре од 09.04.2009. године. Тужилца је у радном односу у ... у ... на неодређено време почев од 04.07.2011. године. На основу налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке од 12.07.2019. године, првостепени суд је утврдио да је вредност предметне породичне стамбене зграде и парцеле 8.235.047,00 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужилце, и утврдио да је тужилца по основу стицања у брачној заједници са туженим ББ власник са уделом од 1/3 предметне породичне стамбене

зграде са земљиштем на којем се зграда налази и са истим уделом на покретним стварима ближе наведеним у изреци првостепене одлуке, применом члана 171. и члана 180. Породичног закона. Ово са разлога јер је утврдио да предметне непокретне и покретне ствари представљају њихову заједничку имовину коју су стекли радом у току трајања заједнице живота у браку, при томе имајући у виду њихов допринос у стицању те имовине, као и да је предметна непокретност изграђена на парцели оца туженог ББ, затим помоћ родитеља тужиље и туженог ББ, деде туженог ББ и брата тужиље у изградњи предметне непокретности, која је изграђена за потребе тужиље и туженог ББ и њихове деце. С тим у вези првостепени суд је утврдио да је већи допринос туженог ББ у стицању заједничке имовине. Првостепени суд је оценио да је неоснован приговор тужених да тужбом није успостављена потпуна процесна заједница у смислу члана 211. ЗПП, јер тужбом није обухваћена ГГ, која је тужиљина бивша свекрва, с обзиром на то да је сматрао да је тужиља определила тужбени захтев по основу стицања у брачној заједници, а што је и утврђено током поступка, а да је тужбом обухваћен бивши свекар тужиље - тужени ВВ искључиво из разлога јер су предметне непокретности на основу поравнања закљученим са туженим ББ уписане на његово име.

Другостепени суд је одлучујући о жалбама странака исте одбио, као неосноване и потврдио првостепену пресуду прихватајући у свему као правилне и довољне разлоге које је првостепени суд дао за своју одлуку.

По оцени Врховног суда, правилно је становиште нижестепених судова о уделу тужиље од 1/3 на предметним непокретним и покретним стварима.

Чланом 168. став 2. Породичног закона прописано је да је имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права представља његову посебну имовину. Чланом 171. став 1. истог закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Чланом 177. истог закона прописано је да се деобом заједничке имовине, у смислу овог закона, сматра утврђивање сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Чланом 178. прописано је да деоба заједничке имовине може се вршити за време трајања брака и после његовог престанка. Чланом 180. став 1. истог закона прописано је да ако супружници не могу да се споразумеју око деобе заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба), ставом 2. да се претпоставља да су удели супружника у заједничком имовини једнаки, док је ставом 3. истог члана прописано да већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине.

Супротно наводима ревизије, по оцени Врховног суда, све напред наведене критеријуме нижестепени судови су конкретизовали и применили на спорни однос тужиље и туженог ББ, узимајући у обзир њихов допринос у стицању те имовине, као и да је предметна непокретност – породична стамбена зграда изграђена на парцели оца туженог ББ – туженог ВВ, затим помоћ родитеља тужиље и туженог ББ, деде туженог ББ и брата тужиље у изградњи предметне непокретности, која је изграђена за потребе тужиље и туженог ББ и њихове деце и правилно су утврдили да је тужиља допринела у стицању заједничке имовине са 1/3 дела, а да је тужени у већој мери допринео стицању

заједничке имовине. Наиме, парцелу на којој је изграђена предметна породична стамбена зграда, заједно са старом кућом купио је тужени ВВ пре заснивања брачне заједнице између тужиље и туженог ББ, од средства од своје посебне имовине. У изградњи предметне породичне стамбене зграде учествовали су тужени ВВ куповином грађевинског материјала и ангажовањем мајстора, а коришћен је део грађевинског материјала од старе куће која је порушена, затим отац тужиље, тако што је тужиљи дао 5.000 евра, док је њен брат обављао радове на рушењу старе куће, одвожењу материјала и ископу за темељ и подрум, чија је вредност радова процењена до 3.500 евра, као и да је одређену новчану помоћ странкама дао и деда по мајци туженог ББ, око 15.000 евра. У периоду градње, тужиља је била у радном односу почев од 2009. године, а имала је и финансијску и другу помоћ од својих родитеља и брата. Била је власник ... радње од 2006. до 2009. године. Са друге стране, тужени ББ је у току изградње био запослен у наведеној радњи и имао је значајну финансијску помоћ својих родитеља и деде по мајци. Следом изложеног, а супротно наводима ревизије, изведени докази и чињенице које су на основу њих утврђене, говоре у прилог правилности закључка нижестепених судова о уделу тужиље од 1/3 у стицању заједничке имовине, односно о већем уделу туженог ББ у стицању заједничке имовине странака. С обзиром на то правилно је вреднован допринос тужиље у стицању заједничке имовине, због чега тужиља има право на удео у тој имовини, који су нижестепени судови правилно утврдили сразмерно доприносу тужиље и њеном стицању.

Неосновани су наводи ревизије да нису утврђене битне чињенице о доприносу тужиље у стицању предметних непокретних и покретних ствари и да је првостепени суд требао да одреди вештачење, како би се тачно утврдиле чињенице значајне за утврђење посебне, односно заједничке имовине која је предмет спора. Наиме, одредбом члана 7. став 2. ЗПП, прописано је да суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева искључиво на основу предложених и изведених доказа. Сходно ставу 3. те одредбе закона, суд је изузетно овлашћен да утврди чињенице које странке нису извеле и изведе доказе које странке нису предложиле, ако из резултата расправљања и доказивања произлази да странке располажу захтевима којима не могу располагати (члан 3. став 3) или кад је то посебним прописима предвиђено, што овде није случај. На основу изведених доказа и утврђеног чињеничног стања следи да је утврђена вредност предметне парцеле и објекта који је изграђен на тој парцели, а да предлог тужених да се изведе доказ допунским вештачењем од стране другог судског вештака грађевинске струке, како би се утврдила вредност радова на рушењу старог објекта и ископу темеља и подрума за предметни објекат је одбијен, јер је првостепени суд прихватио мишљење судског вештака грађевинске струке да је без детаљне анализе немогуће утврдити вредност тих радова и да свакако тај податак не утиче на тржишну вредност самог објекта. При томе је првостепени суд прихватио изјаве сведока у вези радова који су изведени и вредности тих радова, а тужени нису пружили доказе путем којих би се могла утврдити врста употребљеног материјала и обим и врста изведених радова.

Неосновани су и наводи ревизије којима се указује да се не може прихватити као правилан закључак нижестепених судова да се у конкретном случају не ради о стицању у породичној заједници.

Наиме, чланом 211. ЗПП, регулисано је нужно супарничарство. Према тој одредби, нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног

односа. Ако сва та лица нису обухваћена тужбом као странке, тужбени захтев се одбија као неоснован. О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности.

Постојање нужног супарничарства у смислу наведене одредбе произлази из материјалног права. У овом случају, имајући у виду предмет спора, то су одредбе Породичног закона.

Према члану 195. став 1. Породичног закона, имовина коју су заједно са супружницима односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину, ставом 2. да се члановима породице у смислу става 1. овог члана сматрају крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе, а према ставу 3. да се на имовинске односе чланова породичне заједнице сходно примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2 (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2. (претпоставка о једнаким уделима).

Сагласно напред наведеном, стицање имовине у породичној заједници подразумева постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине. У конкретном случају, правилан је закључак нижестепених судова да се не ради о стицању у породичној заједници, с обзиром да нису испуњени напред наведени услови јер није постојала породична заједница између тужиље и туженог ББ и његових родитеља, а предметна непокретност намењена је и грађена управо за тужиљу и туженог ББ и њихову децу, који су у време градње физички и економски били одвојени од родитеља туженог ББ односно имали су своје посебно домаћинство одвојено од домаћинства туженог ВВ и његове супруге ГГ, како су то правилно закључили нижестепени судови.

Наиме, за стицање имовине у породичној заједници, у смислу члана 195. став 1. Породичног закона, потребно је постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине у њој и само у том случају чланови породичне заједнице полажу право на део тако стечене имовине. У случају спора о доприносу чланова породичне заједнице у стицању, тужбом морају бити обухваћена сва лица која су живела у породичној заједници и сви се они тада налазе у положају нужних супарничара. У конкретном случају, из утврђених чињеница не произлази да је између странака односно тужиље и туженог ББ и његових родитеља постојала породична заједница у изложеном значењу, да би и родитељи туженог ББ морали бити тужени као нужни супарничари. Из чињеница које је првостепени суд утврдио, а другостепени суд прихватио, следи да су родитељи туженог ББ помагали тужиљи и туженом ББ у изградњи предметног објекта који је изграђен на парцели туженог ВВ, што је чињеница која је узета у обзир приликом деобе заједничке имовине тужиље и туженог ББ, али то не значи да и родитељи странака морају да буду обухваћени тужбом. Наиме, када су странке кућу градиле на парцели родитеља једног или другог супружника, онда се из имовине, у овом случају новосаграђене куће издваја квота која одговара његовом уделу, а преостали део сматра се заједничком имовином супружника која се дели у складу са чланом 180. Породичног закона. Помоћ родитеља (и других сродника) у изградњи такође се узима у обзир приликом утврђења удела странака у заједнички стеченој имовини, тако што се у зависности од околности случаја сматра да је помоћ учињена у корист једног или оба супружника. Стога је правилан закључак нижестепених судова да тужбом није морала да буде обухваћена и мајка туженог ББ, тужбом је обухваћен

бивши свекар тужиље - тужени ВВ искључиво из разлога јер су предметне непокретности на основу поравнања закљученим са туженим ББ уписане на његово име.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић